

Regelrådets uttalelse

Om: Forslag til ny forskrift om tillatelse til innenlandsk bearbeiding av landbruksvarer

Ansvarlig: Landbruks- og matdepartementet

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Landbruks- og matdepartementet

Deres ref.: 19/127-	Vår ref.: 19/00190	Dato: 28.10.2019	Vår saksbehandler: Marte Grønvold
-------------------------------	------------------------------	----------------------------	---

Uttalelse fra Regelrådet

Om: Forslag til ny forskrift om tillatelse til innenlandsk bearbeiding av landbruksvarer

Konklusjon: Utredningen har svakheter

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Landbruks- og matdepartementet har sendt forslag til ny forskrift om tillatelse til innenlandsk bearbeiding av landbruksvarer på høring. Departementet foreslår blant annet å forskriftsfeste formålet for ordningen, forenkle søknadsprosessen og fjerne rapporteringsplikter. Det foreslås samtidig visse innstramminger for å ivareta kontrollhensyn.

Formålet med ordningen og forslaget er presentert på en god måte, men problembeskrivelsen har svakheter. Departementet ønsker at forslaget skal bidra til forenkling for næringslivet, noe Regelrådet mener det er sannsynlig at det gjør. Det er positivt at departementet foreslår å redusere rapporteringsplikter, da dette reduserer byrder for næringslivet. Departementet kunne med fordel gitt en mer utfyllende beskrivelse av berørt næringsliv og konkurransesituasjonen for norske eksportbedrifter. Regelrådet kan ikke se at alternativer er utredet, med unntak av alternative gyldighetstider for tillatelse. Departementet kunne vurdert om det er tiltak som kunne gjort ordningen enda mer tilgjengelig og brukervennlig for næringslivet, særlig med tanke på små virksomheter. Departementet kunne i større grad redegjort for den nye søknadsprosessen. Virkninger for næringslivet er beskrevet overordnet og kvalitativt. Departementet kunne forsøkt å tallfeste tidsbesparelse per virksomhet som følge av forslaget.

Tiltakene virker fornuftige og godt begrunnet, og vil sannsynligvis redusere byrdene for næringsliv som benytter seg av ordningen. Regelrådet mener imidlertid at departementet kunne utredet muligheten for ytterligere forenkling av ordningen. Svakheter i problembeskrivelsen og at det ikke er utredet alternativer gjør at Regelrådet mener utredningen har enkelte svakheter jf. utredningsinstruksen pkt. 2-1 og 2-2.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

REGELRÅDET,
Kartverksveien 21, 3511 Hønefoss
ORG.NR.: 916195613
TELEFON: 32 11 84 00
E-POST: post@regelradet.no
www.regelradet.no

1. Om forslaget som er sendt på høring

Departementet foreslår en del endringer i ordningen for tollfritak for landbruksvarer som innføres for bearbeiding og deretter gjenutføres («*IB-ordningen*») med sikte på å oppnå en mer effektiv og arbeidsbesparende ordning både for brukerne og myndighetene.

Departementet foreslår at bestemmelsene om IB-ordningen flyttes til en egen forskrift, «*forskrift om tillatelse til innenlandsk bearbeiding av landbruksvarer*» («*IB-forskriften*»), underlagt Landbruks- og matdepartementet. Som følge av dette må det også gjøres noen endringer i tollforskriften.

Departementet foreslår blant annet:

- Forskriftsfeste formålet for ordningen i en egen formålsbestemmelse i forskriften.
- Forenkle søknadsprosessen.
- Oppheving av særskilt krav til produksjons- og lagerregnskap.
- Oppheving av kvartalsvis rapporteringsplikt til Landbruksdirektoratet.
- Utvide ordningens virkeområde.
- Fjerne muligheten for å søke om fellestillatelser.

Det tas sikte på at endringene trer i kraft 1. januar 2020.

2. Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter, som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker man gir uttalelser i. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Ordningen har et begrenset omfang i dag, men ordningen kan være viktig for de som benytter den i dag. I tillegg kan en forenkling av ordningen bidra til at flere vil benytte seg av ordningen, både ved at allerede eksisterende virksomheter får utnyttet sin produksjonskapasitet bedre og at det gir mulighet for nye typer produksjon i Norge. Denne saken er også av interesse for Regelrådet fordi den viser hvordan regelverksprodusenter kan bidra til byrdereduksjon og forenkling for næringslivet.

3. Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si pkt. 2-1 Minimumskravene til utredning og pkt. 2-2 Omfang og grundighet.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Forslagets virkninger for næringslivet er beskrevet overordnet og kvalitativt. Virkningene er ikke forsøkt tallfestet. Regelrådet mener departementet kunne forsøkt å tallfeste for eksempel tidsbesparelse per virksomhet.

3.2. Konkurranssevirkninger for næringslivet

Departementet skriver at et av formålene med IB-forskriften er at den skal bidra til konkurransedyktige vilkår for produksjon i Norge som er rettet mot eksportmarkedet. Departementet skriver også at eksportstøtten faller bort fra utgangen av 2020, og at dersom innenlandsk bearbeiding skal være et reelt alternativ når eksportstøtten faller bort, bør ordningen forenkles og gjøres mer brukerrettet. Regelrådet antar at en forenkling av ordningen vil bedre norske produsenters konkurransevne i det internasjonale markedet. Regelrådet savner en beskrivelse av næringen og dagens konkurransesituasjon. Departementet kunne utredet hvilke virksomheter som benytter seg av eksportstøtte i dag, hvor avhengig norske eksportbedrifter er av eksportstøtte, og i hvor stor grad IB-ordningen er egnet til å kompensere for bortfalle av eksportstøtten.

3.3. Forenkling for næringslivet

Forslaget inneholder konkrete forslag til forenklinger for næringslivet. Søknadsprosessen forenkles, rapporteringsplikter oppheves og bestemmelsen om toll på restprodukter forenkles. Regelrådet kan ikke se at departementet har utredet andre alternativer til forenkling. Det fremgår av dagens søknadsskjema at revisor må undertegne søknaden. Departementet kunne vurdert om kravet til revisor er unødvendig kostbart, særlig for tillatelser som gjelder mindre produksjoner¹.

3.4. Digitalisering

Det fremgår ikke av høringsbrevet om søknadsprosessen er digitalisert i dag, eller om digitalisering er vurdert².

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Etter det Regelrådet kan se er ikke hensynet til små virksomheter særskilt vurdert. Departementet har heller ikke gjort rede for om det er små virksomheter som benytter ordningen i dag. Departementet kunne ha utredet om det er egenskaper ved dagens ordning som gjør den lite tilgjengelig for mindre virksomheter og utredet muligheten for unntaksbestemmelser eller lignende som gjør ordningen mer tilgjengelig for små virksomheter.

3.6. Alternative tiltak

Departementet har i liten grad utredet alternative tiltak, med unntak av at gyldighetslengden på tillatelsene vurderes. Departementet kunne vurdert muligheten for å gjøre ytterligere forenklinger i ordningen.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Departementet opplyser om dato for ikrafttredelse og hva som skjer med produsenter som allerede har fått innvilget tillatelse. Departementet skriver at behov for informasjon til næringslivet i forbindelse med iverksettelse av nytt regelverk vil medføre noe kostnader, men de skriver ikke noe om hvordan de vil informere næringslivet.

3.8. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Vi gjør oppmerksom på at Regelrådet skal informeres når forslag til lov og forskrift som er særlig relevant for næringslivet legges ut på høring, jf. utredningsinstruksen pkt. 4-3. Vi kan ikke se å ha mottatt informasjon om denne saken, og ber om dere i fremtiden setter Regelrådet som mottaker av høringer som berører næringslivet.

---

¹ Regelrådet har i ettertid fått opplyst fra Landbruks- og matdepartementet at revisorplikten bortfaller med den nye ordningen.

² Regelrådet har i ettertid fått opplyst fra Landbruks- og matdepartementet at søknadsprosessen vil bli inntatt i det elektroniske søknadssystemet til Landbruksdirektoratet.

4. Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet mener at forslaget vil gi byrdereduksjon og forenkling for næringslivet, og at målene kan nås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet. Svakheter i problembeskrivelsen og manglende utredning av alternativer gjør likevel at Regelrådet ikke kan utelukke at ordningen kunne vært ytterligere forenklet og at byrdene for næringslivet dermed kunne vært ytterligere redusert.